

D E
CENSURIS.

TIT. XVI.

I

Nnt. Quid est poena Canonica? Resp. est poena inflcta per Canones prohibens, vel arcens punitum ab aliquo gradu Ecclesiastico, qui alias sibi liceret. *Scot. 4. sent. dist. 25. q. vn. l. A.* vel poena Canonica est aliqua prohibitio actus exercendi, vel gradus recipiendi, qui alias competenter, non prohibito. *Scot. 4. sent. d. 13. quasf. 2. l. E.*

2. Int. Vtrum, cum Laicus prohibeatur confidere Eucharistiam, sit hoc ob poenam? Resp. negatiue, quia illi non licet, nec aliquo modo competit, & ideo non est illi pena, sicut esset pena Sacerdoti ordinato, si ei esset prohibitum confidere, cum ipsi licet ex ordine suscepimus Sacerdotij. *Scot. 4. sent. dist. 25. q. 1. l. A.*

3. Int. A quo poena potest infligi? Resp. à duplici potest infligi, scilicet à Canone, & à iudice sine

Can-

DE

Canone; tamen ad hoc, quod poena sit iusta, debet infligi secundum Canones. *Scotus ibidem l. A.*

4. Int. Quis potest poenam infligere toti Ecclesiae? Resp. Caput Ecclesiae, nempe Papa, potest infligere non autem Episcopus, nisi dicatur poenam aliquius Episcopi esse confirmatam a Papa, quatenus includitur in Corpore Decretorum, vel Ordine Papae illam ordinasse. *Scot. 4. sent. d. 6. q. 8. lit. B.*

5. Int. Vtrum incurritur aliqua pena Canonica, quae non sit lata à latore Canonum? Resp. minimè incurritur; nam ubi non inuenitur ex vi verborum poena inflicta, illa nulla est, quia verba Constitutionum penalium non sunt amplianda, sed restringenda iuxta maximam iuris. *Extra de Reg. Iur. in 6. Reg. 15. Odia restringi. Scot. ibid. l. C.*

6. Int. Quot sunt poenae Canonicae? Resp. septem sunt in specie, videlicet, Depositio, Degradatio, Infamia, Irregularitas, Excommunicatio, Interdictum, & Suspensio. *Scot. 4. sent. d. 25. q. 1. l. A.*

7. Int. Quid est Depositio? Resp. Depositio est totalis amotio a statu Clericali. *Scot. ibid. l. S.*

8. Int. Quid est Degradatio? Resp. Degradatio est amotio partialis ab aliquo gradu Clericali; ut si quis degradaretur à gradu Sacerdotij. *Scotus ibidem l. B.*

9. Int. Quomodo differunt Depositio, & Degradatio? Resp. differunt in hoc, quod prima est amotio totalis, & altera est amotio partialis à gradu Clericali, alter nulla esset differentia. *Scot. ibid l. B.*

10 Int. Quomodo depositus, vel degradatus amouetur à statu, & gradu Clericali? Resp. sic, non quod tollatur ab eo character Ordinis, nec minus Ordines suscepit, sed tollitur solum sibi licentia exercendi actum cuiuscumque Ordinis, & etiam priuslegium, quod competit ordinatis, hinc traditur Curiae seculari, & priuatur omni actu Ecclesiastico, ac etiam tutela personarum Ecclesiasticarum, & Ecclesiastico foro. *Scot. ibid. l. B.*

11 Int. Quomodo Degradiatio, siue Depositio infligitur? Resp. quod ista pena infligitur non à iure, sed à iudice, & forma infligendi habetur *Extr. de panis in 6. cap. 2. Degradiatio qualiter. Scot. 4. sent. d. 25. q. 1. l. B.*

12 Int. Quenam sunt causæ, propter quas infligitur Degradiatio? Resp. tria peccata enormia, scilicet Hereticis, schismatis, & recusatio Confessionis. De primo habetur *Extr. de Heretic. cap. 9. Ad abolen-dam.* De secundo habetur *Extr. de schismat. in 6. cap. vn. Ad scindendos.* Et de tertio habetur *Extr. de Panit. & remiss. cap. 12. Omnis viriusque sexus.* *Scot. ibid. l. B.*

13 Int. Qualiter ista pena remittitur? Resp. remittitur per restitutionem in integrum ab eo, qui potest restituere, & talis est Papa, quamvis non legatur, quod legitime depositus postea sit restitutus. *Scot. ibid. l. C.*

14 Int. Quid est infamia? Resp. Infamia est status loci dignitatis quantum ad vitam, & quantum

tum ad mores; sicut à contrario, fama est status illoci dignitatis quod ad vitam, & quod ad mores. *Scot. ibid. l. C.*

15 Int. Quodnam est discrimen inter infamem, & infamatum? Resp. infamatus dicitur ille, qui crimen aliquo publico accusatur; infamis vero non est propter talen impositionem criminis, sed vel per crimen publicè commissum, vel quia à iudice per tale crimen iudicatur exempli gratia, quis publicè periurauit, vel aliud crimen publicè commisit, per quod secundum iura, incurrit infamia, tunc iste dicitur infamis; vel si crimen alii commisit probatur commissum, per quod iudex iudicavit infamiam incuruisse. *Scot. ibid. l. C.*

16 Int. Vtrum si talis, qui huiusmodi crimen commisit, nondum est declaratus à iudice, sit infamis? Resp. quod quando aliquis est notatus de crimen, quod ius punit pena infamie, sed non est convictus in iudicio, tunc est infamis à iure tantum, & non à iudice; si vero fuerit convictus, & à iudice tali pena punitus, tunc est infamis, & à iure, & à iudice. *Scot. ibid. l. C.*

17 Int. Per quid contrahitur infamia? Resp. quod infamia, à qua dicitur infamatus, contrahitur, vel ob impositionem criminis infamatorij, vel à iure, vel à iudice puniente tale crimen huiusmodi pena. *Scot. 4. sent. d. 25. q. 1. l. C.*

18 Int. Vtrum infamis celebrans fiat irregularis? Resp. Quod talis, qui tamen de peccato punitur, sed

sed non est restitutus in integrum, non incurrit irregularitatem, nisi inueniatur in Iure Canonico. *Scot. 4. sent. d. 13. q. 2. l. 1.*

19 Int. Quænam est causa, propter quam incurrit infamia secundum iura? Resp. habetur *caus. 6. q. 1. can. 17. Infames esse*, vbi legitur, quod, *Infames esse dicuntur, quos legis facili infames approbant*. Ergo ille leges seculares punientes crimen infamie sunt Canonicae, & habentur *ff. de ys, qui notantur infamia, leg. 1. Praetoris, & inde. Scot. 4. sent. dist. 25. quest. 1. lit. C.*

20 Int. Quodnam remedium datur contra istam penam? Resp. quod infamia, qua notatur, quando quis est infamatus, tollitur per purgationem Canonicaem, ut habetur *Extr. de Purgat. canon. cap. 8. Ex tuarum intellectimus, quae purgatio totaliter tollit illam infamiam, vel infamacionem. Ad tollendam infamiam inflictam à Iure, vel à Iudice, datur remedium, scilicet restitutio in integrum ab eo, qui potest hic restituere, & habetur Extr. de testib. & assert. cap. 54. Testimonium eius. in Glosa. Arcetur. Scotus ibid. l. C.*

21 Int. Vtrum ista pena infamie sit maior depositione? Resp. quod nisi depositio includat infamiam, infamia maior est pena quantum ad vitam ciuilis quoniam prohibet ab omni actu legitimio, etiam post actam penitentiam, quia talis persona est vilis. *Extr. de Regul. Iur. in 6. reg. 87. Infamibus portis. vbi habetur, Infamibus portis non pascant dignitatum. Scot. ibid. l. C.*

22 Int.

22 Int. Quid est Irregularitas? Resp. est inhabilitas ad susceptionem, & exequitionem actuum ordinum. *Scot. ibid. l. D.* vel irregularitas est impedimentum, ne quis sit capax Ordinis, pro tempore, quo sibi competenteret. *Scot. 4. sent. d. 33. q. 2. l. B.*

23 Int. Quot modis incurrit Irregularitas? Resp. pluribus modis incurrit, sed praetertim à Iure, quamvis possit aliquando infligi a Iudice. *Scot. 4. sent. d. 25. q. 1. l. D.*

24 Int. Quot modis incurrit Irregularitas à Iure? Resp. triplici modo; incurrit primo ex quibusdam criminibus; secundo ex quibusdam non criminibus; tertio ex quibusdam, que quandoque possunt esse criminia, & quandoque non crimina. *Scot. ibid. l. D.*

25 Int. Quot sunt crimina, quibus incurrit Irregularitas? Resp. quatuor sunt, & pertinent ad Ordines, videlicet Simonia, furtum in Ordine, Ministerium in Ordine non suscepit, & contumacia in non servando poenias Ecclesiasticas. *Scotus ibid. l. D.*

26 Int. Quotuplex est simonia? Resp. duplex est simonia, in Ordine scilicet, & in beneficio; simonia in Ordine est, quando quis simoniæ aliquo infligitur Ordine; simonia in beneficio est, quando quis Beneficium simoniæ acquirit. *Scotus ibidem l. D.*

27 Int. Vtrum quis incurrit crimen simoniæ aliquo modo, dando elemosynam pro Oratione? Resp. affirmatiue, & ideo si sit recompensatio orationis.

tions pro eleemosyna data, est, quia eleemosyna offertur liberaliter cum mendicitate orationis. *Scot.*
Quolib. q. 20. l. Q.

28 Int. Si ordinatus sciat se simoniacè ordinari, à quo potest dispensari? Resp. quod hunc talem, non Episcopus, sed solus Papa potest dispensare, ut habetur *Exir. de simonia. cap. 27.* *Nobis fuit ex parte, & inde;* nam sicut legislator irritat consecrationem, ita illi conuenit relaxare. *Scot. 4. sent. d. 25. q. 1. l. D.*

29 Int. Vtrum simoniacus incurrat Irregularitatem ministrando? Resp. affirmatiuè, vt habetur *diss. 33. can. 2. Maritum duarum,* vbi inter non promouendus nominatur ille, qui per emptionem rei sacræ, ad imitationem Simonis Magi, pecuniam obtulit. & *caus. 1. q. 1. can. 3. Presbyter si per pecuniam.* Papa Gregorius Primus, eos omnino simoniacos damnat, ac deponendos auctoritate Apostolica censetur, & habetur *Extr. de simonia. in textu & in Glos. præcipue cap. 5. Quoties. cap. 6. Sicut si moniaca. cap. 11. De hoc autem, & in alijs capitulis.* Vnde simoniacus videtur omnino inhabilis, & simpliciter; propter penam Canonicanu, ad exercendum actum Ordinis, sicut omnino est deiiciendus à Clero, secundum adductam auctoritatem. *Scot. 4. sent. d. 13. q. 2. l. H.*

30 Int. Ignoranter ignorantia inuincibili dedit quis pretium, vt ordinaretur, vtrum sit irregularis? Resp. quod talis ignorans non efficitur irregularis

nisi

nisi postquam constiterit sibi de simonia commis-
sa, & exequatur actum Ordinis sic suscepiti; nam
talis ordinatus postquam constet de Ordine sic si-
moniacè suscepto, suspensus est ab actu illius Ordini-
nis, donec à tali suspensione liberetur. *Scot. 4. sent.*
d. 25. q. 1. l. D.

31 Int. Ad quid tenetur simoniacus ex beneficio? Resp. quod ex quo constat quod simoniacè illud
beneficium obtinuit, tenetur resignare; nam toto
tempore, quo tenet, iniuste tenet, & tenetur ad restitu-
tionem omnium, quae percepit, vt habetur. *Exir.*
de simonia, in multis capitulis. Scot. ibid. l. D.

32 Int. Vtrum furtiuè Ordines suscipiens in alio
Episcopatu sit irregularis? Resp. quod quando aliquis
Ordinem furtiuè recepit in alterius Episcopatu,
dummodo prohibetur per Excommunicacionem, ne quis accederet, nisi de illo Episcopatu, &
prius sit legitimè examinatus, & receptus, tunc est
irregularis, & non potest dispensari nisi à Papa; si
vero non fuerit talis excommunicatione, tunc si furtiuè se ingerit, est etiam irregularis, sed potest di-
spensari ab Episcopo; quod probatur *Exir. de ea,*
qui furt. Ord. suscep. cap. 1. Veniens ad nos, &
cap. 2. Cum H. lator presentium. in textu, & in Glos.
Scot. 4. sent. d. 25. q. 1. l. E.

33 Int. Vtrum exercens Ordinem, quem nondum
suscepit, si irregularis? Resp. affirmatiuè, & habetur
Extr. de Clerico non ordin. ministr. cap. 1. Si quis ba-
pizauerit, & cap. 2. Ex literis tuis. *Scot. ibid. l. D.*

34 Int.

34 Int. Vtrum aliquis, qui incurrit poenas Ecclesiasticas, si celebrat, sit irregularis? Resp. affirmatur, habetur Extr. de Cleric. excommunic. vel depos. ministr. per totum. Scot. ibid. l. E.

35 Int. Vtrum dubitans de poena sibi inficta, si celebret, sit irregularis? Resp. vt habetur Extr. de Cler. excomm. ministr. cap. 5. illud Dominus quod in dubijs tutor via est eligenda, sit delata in eum sententia dubitare; debuerat tamen patiens abstinere, quam Sacraenta Ecclesiastica perractare. & subditur, Cum enim misericordiam facienter ponam, quam Canos minatur his, quia post excommunicationem Diuina presumpserit Officia celebrare, non auximus infligendam. Vnde apparet quod misericorditer relaxat dubitantem poenam, quam incurrit ex Canone, qui celebravit Diuina, postquam innotuit sibi per famam de poena in eum lata. Scot. 4. sen. d. 13. q. 2. l. B.

36 Int. Vtrum excommunicatus excommunicatione minori celebrando fieret irregularis? Resp. negatur; nullus enim notam irregularitatis per excommunicationem minorem incurrit; Sacerdos autem sic celebrans grauiter peccat, vt habetur Extr. de Cleric. excomm. ministr. cap. 10. Si celebrat. Scot. ibid. l. G. & 4. sen. d. 25. q. 1. l. D. E.

37 Int. Vtrum sufficiat excommunicatio maior ad irregularitatem sic contrahendam? Resp. negatur, sed requiritur, quod celebrans sciat se esse excommunicatum, quia si haberet ignorantiam inuincibilem, non tenetur cauere ab actibus Ordinum,

num, nec exercendo illos irregularitatem incurrit, vt habetur Extr. de Cleric. excomm. ministr. cap. 9. Apostolica Sedis. in Glofa. Scot. 4. sent. dist. 25. quest. 1. lit. E.

38 Int. Vtrum ignorantia excusat, ne poena incurritur? Resp. quod, si loquamur de ignorantia Iuris non excusat, quia tenetur ille, qui se exponit ad tantum actum scire iura secundum quae potest exercere talem, & tantum actum, & ideo huiusmodi ignorantia non excusat, sed forte magis aggrauat; ignorantia autem facti excusat, vt habetur Extr. de Cleric. excomm. ministr. cap. 9. Apostolica Sedis. & hoc nisi fama iudicata, & publica sibi manifestet, quod sit tali poena impeditus, quod patet eod. tit. cap. 5. Illud Dominus §. Ipse vero. Peccare non creditur, si Diuina Officia quantumcumque solemniter celebrantur, praesertim cum ei non nisi per famam de sententia contra eum prolatâ constaret. Scot. 4. sent. d. 13. q. 2. l. G.

36 Int. Quare ignorantia iuris Canonici non excusat à poena, & à peccato? Resp. quia quando super illicitum quodam de iure Diuino additur poena Canonica ad hoc, vt illud illicitum magis cuitetur, non est necessaria aliqua scientia iuris Canonici ad hoc, vt non incurritur illa poena, sed sufficit, quod teneatur scire preceptum Diuinum, & si illud transgreditur, incurrit poenam, etiam si nesciat à luce Canonico illam poenam esse inflictam, & ideo percutiens Clericum, nesciens excommunicari.

cationem latam à Canone super tali facto, excommunicationem incurrit, quia percutiens Clericum facit contra preceptum de Charitate fraterna, quod debet scire, & hoc sufficit, ut incurrat. *Scot.* 4 sent. 4. 6. q. 8. l. A.

40 Int. Vtrum si non fuerit ignorantia inuincibilis, & omnimoda in certitudo de excommunicatione, excommunicatus incurreret irregularitatem? Resp. affirmatiè, dum per famam, vel rumorem publicum deuenierit in eum poena excommunicationis, tunc si exercet, fit irregularis, licet cum eo mitius agatur; quod probatur *Extr. de translat. Episcop. cap. 2. Inter corporalia, & spiritualia. Scotus 4. sent. d. 25. q. 1. l. E.*

41 Int. Vtrum non seruans penam Interdicti incurrat irregularitatem? Resp. affirmatiè, & habetur *Extr. de Excessib. Prelator. cap. 18. Tanta est Clavis. Scot. 4. sent. d. 25. q. 1. l. E.*

42 Int. Vtrum non seruans suspensionem infitam incurrat irregularitatem? Resp. affirmatiè, & habetur *Extr. de sent. & re indic. in 6. c. 1. Cùm aternis & extr. de sent. Excommunic. c. 1. Cùm medicinalis. Scot. ibid. l. E.*

43 Int. Quanam sunt non crimina, per quae aliquando incurritur Irregularitas? Resp. tria esse, scilicet seruitus, illegitimitatio, & mutilatio. *Scot. ibid. l. E.*

44 Int. Quare seruus fit irregularis, & non potest ordinari? Resp. quia seruus est possessio Domini, & non

& non debet auferri ab eo, ipso inuito, sicut auferretur per ordinem suscepsum, & habetur *Extr. de seruis non ordin. per totum. præcipue cap. 1. Infrundi, & cap. 2. Ne seruorum.* Nam quando seruus est ordinatus, fit inhabilis ad quoscumque actus seruiles. *Scot. ibid. l. E.*

45 Int. Quid agendum, si seruus fuerit ordinatus, in scio Domino, nec de nouo consentiente? Resp. quod talis ordinatus debet reddi Domino suo; Dominus tamen non debet eum applicare actibus dedecentibus Ordinem iam suscepsum, & statum suum. *Scotus ibidem l. D.*

46 Int. Quare illegitimi filij sunt irregulares ad Ordines suscipiendos? Resp. hoc habetur *Extr. de filiis Presbyt. non ordinan. cap. 1. Ut filij Presbyterorum. & cap. 2. Ad presentiam nostram;* & ratio est, quia presumuntur imitatores paterna incontinentie, & presumuntur male mōrigerat, quia male educati; quamvis cum eis facilius dispensetur; nam Benedictus XI. dispensauit cum quodnam illegitimo, qui sine dispensatione prævia suscepit Ordines, & in eis ministravit, quam Bullam Doctor vidit. *Scot. ibid. l. E.*

47 Int. Quare per mutilationem quis incurrit Irregularitatem? Resp. quia mutilatio, vel infirmitas, dummodo fuerit turpis, & enormis, facit turpitudinem in ministrante, & ideo prohibetur *Extr. de Corpore vitiat. non ordinan. cap. 6. Exposuit nobis. Et dist. 55. can. ult. Si Euangelica admonitio. Et can.*

precedenti 12. Precepta Canonica. Et Extr. de Clericis agrotam. debilit. per totum. Scot. 4. sentent. dist. 25. q. 1. lit. E.

48 Int. Quid dicendum, si mutilatio fuerit de formis? Resp. quod si mutilatio non fuerit de formis, nec ipse fuerit in culpa talis mutilationis, non excluditur ab irregularitate, ut habetur dist. 55. Can. 7. Si quis à Medicis, & duobus sequentibus, scilicet Can. 8. Eunuchus si per infidias, & can. 9. Si quis pro aegritudine. Sed faciliter cum eo dispensatur; si vero fuerit in culpa, ut se ipsum mutilauerit, ut ibidem habetur Can. 4. Si quis abscederit. cum tali vix dispensatur: qua propter Nicolaus Papa IV. cum difficultate magna dispensauit cum quodam tali, quamvis Religioso, quod etiam de infirmitate enormi, vel non enormi dicendum est. Scot. ibid. l. D.

49 Int. Quænam sunt illa, quibus incurritur Irregularitas, & quandoque poslunt esse cum culpa, & quandoque sine culpa? Resp. sunt homicidium, & bigamia, & sub homicidio continetur mutilatio actiua enormis alterius hominis, & de his habetur Extr. de Homicid. volunt. & involunt. in multis capitibus; dist. 50. Can. 4. Miror minus, & d. 55. Can. vlt. Si Evangelica admonitio; & hoc propter honorem sanguinis effusi. Scot. ibid. l. E.

50 Int. Vtrum si aliquis irrueret in gladium eusaginatum alterius, & interieret, tenens gladium, esset irregularis? Resp. negatiæ, ut habetur dist. 50. Can. 49. Hi, qui arbores; tunç enim vocatur involunta-

rium

rium simpliciter. Scot. ibid. l. E.

51 Int. Vtrum, si quis non posset evadere mortem, nisi alium occidendo, si occideret, esse irregularis? Resp. affirmatiæ; talis enim vocatur homicida involuntarius secundum quid, & habetur dist. 50. Can. 6. de his Clericis, sed facilius est dispensatio. Scotus ibidem l. E.

52 Int. Vtrum per homicidium casuale incurrit irregularitas? Resp. quod si dedit operam rei illicitæ, & adhibuit omnem diligentiam debitam, tunc nullam incurrit irregularitatem; si autem alteram istarum conditionum prætermiserit peccatum incurrit, & fit irregularis. Scot. 4. sent. dist. 25. q. 1. lit. E.

53 Int. Vtrum occidens hominem nesciens peccanti irregularitas inflictam à Canone contra homicidas, tales peccatum incurrat? Resp. quod maximum efficitur irregularis, quia dedit operam rei illicitæ, quam debet scire esse illicitam, & si nesciat, debet consulere peritos, per quos posset sci-
re illam esse illicitam. Scotus 4. sentent. dist. 26. q. 8. lit. A.

54 Int. Vtrum bigamia inducat irregularitatem? Resp. affirmatiæ; simpliciter enim irregularitatem inducit, ut habetur Extr. de Bigamia, per totum. Scot. 4. sent. d. 25. q. 1. l. E.

55 Int. Quotuplex est excommunicatio? Resp. duplex est scilicet maior, & minor; excommunica-
tio maior est exclusio alicuius à communione fide-
lium

lium excludendo prohibitionem , nec communia-
cet cum alijs, nec aliij cum eo ; Excommunicatio
minor est illa, quæ excludit à communione fide-
lium, puta, in Sacramentis. *Scotus ibid. l. F. & d.*
19. q. 1. l. L.

56 Int. Vndè incurritur excommunicatio maior?
Resp. quod aliquando incurritur à iure , & ali-
quando ab homine; nec potest haberi numerus ra-
tionum , propter quas excommunicatio incurri-
tur, quia quamvis fuerit parvus numerus, quando
Decretales fuerunt compilatè sub Gregorio IX .
postea tamen creuerunt motus , & sic creuit nu-
merus rationum. *Scotus 4. sent. dist. 25. quest. 1.*
lit. F.

57 Int. Pro quo debet infligi excommunicatio?
Resp. quod nec à iure , nec ab homine debet infligi
excommunicatio , nisi pro peccato mortali graui ,
cum quo etiam concomitetur contumacia , quia
quamdiu aliquis est paratus satisfacere pro culpa ,
& audit Ecclesiam , quare est habendus ut ethni-
cus & publicanus. *Scotus 4. sent. dist. 25. quest. 1.*
lit. E.

58 Int. Quare infligitur pena Excommuni-
cationis? Resp. quod secundum Christum Domi-
num ista pena infligitur quasi ultima illi, qui non
vult audire Ecclesiam qui est finaliter contumax.
Scot. ibid. l. F.

59 Int. Quinam est Minister iuris ad inferen-
dam hanc penam excommunicationis? Resp. quod

loquendo de potestate ad excommunicandum sim-
pliciter, ille est minister, cui subsunt omnes fide-
les , & talis est Pontifex, & sic nullus potest ex-
communicare, nisi Pontifex, vel eius Commissarius.
Scot. ibid. l. F.

60 Int. Vtrum quilibet habens iurisdictionem
possit excommunicare , & reconciliare ? Resp.
quod loquendo de Excommunicatione maior, quæ
vocabatur Excommunicatio simpliciter, & est exclu-
sio alicuius à communione fidelium , scilicet , ne
communicet cum alijs, nec alijs, cum co, tunc solus
Papa, vt dictum est, auctoritate propria potest ex-
communicare, quia solum illi tenetur obedire quili-
bet Christianus, sicut etiam quilibet tenetur illum
excommunicatum vitare; omnis enim subditus est
Papæ. *Scot. 4. sent. d. 19. q. vn. l. L.*

61 Int. Vtrum aliquis inferior Papa possit ex-
communicare? Resp. quod loquendo de auctorite-
tate propria, non potest , quia non omnes subij-
ciuntur Episcopo, vel Prælato, licet possit in suos
subditos, illisque præcipere, vt caueant suum, &
si Episcopus excommunicat tali excommunicatione
maiori hoc est ex commissione illius, nempè Papæ,
cui tenentur omnes alij obedire, & sic illum excom-
municatum vitare. *Scot. ibid. l. L.*

62 Int. Vtrum non subditus teneatur euitare
excommunicatum ab aliquo Episcopo? Resp. quod
dummodo non sit excommunicatus per præceptum
Papæ, qui est summus iudex, non tenetur, quia nul-
lus

Ius non subditus tenetur seruare institutionem, aut præcepta Episcopi non sui; ergo nec euitare excommunicatum ab illo, sed tamen, quia talis poena non est à Iudice particulari, scilicet Episcopo, sed à legislatore, dicendum est, quod omnes incurraunt excommunicationem minorem, quia omnes sunt subditi Papæ, & Ecclesiæ, quæ sic determinauit. *Scot.* 4. sent. d. 19. q. vn. l. L.

63 Int. Vtrum Parochi, &c alij consimiles possint excommunicare? Resp. quod non, nisi in illo casu, in quo inuenitur expreſſe eis concessum, & rationabiliter, quia sic excluduntur quedam pericula, quæ proueniunt ex pronitate quorundam fatuorum ad excommunicandum; frequens sequidem est in Ecclesia percussio huius gladij; qui tamen raro ab Apostolis inuenitur extractus; nam tribus tantum vicibus inuenitur in Epistolis Diui Pauli, quod excommunicauerit, scilicet 1. Corin. cap. 5. 1. Thimot. cap. 1. & Galat. cap. 1. *Scot. ibid. l. L.*

64 Int. Quæ fuerunt crimina, propter quæ D. Paulus excommunicauit? Resp. esse tria, primò propter incæſtum in primo gradu; quoniam quidam cognouerunt vxorem Patris sui; secundò propter hæreses, quia aliqui erant auctores hæresum contra Euangelium; tertio propter subuersiōnem veritatis Euangeli; nam aliter exponebant, & prædicabant de Euangeliō, quam ipsi Apostoli. *Scot. ibid. l. M.*

65 Int.

65 Int. Quæ requiruntur, ut debitè fiat excommunicatio? Resp. plura requiruntur; primo, quod sit cauila iusta, vt sit aliquid peccatum enorme, & publicum; secundò requiriſt formæ debita, nempe processus legitimus; tertio intentio recta scilicet correptio delinquentis, quæ omnia reperiuntur in auctoritatibus D. Pauli iam assignatis. *Scot. ibidem l. M.*

66 Int. Vtrum si Minister aliquis excommunicaret quemdam per literas, & à tempore sigillatio- nis literarum vellet eum statim esse excommunicatum, talis verè excommunicatus eset? Resp. negauit; non enim debet se habere pro excommunicato, donec literæ ad eum perueniant. *Scot. 4. sent. d. 25. q. 1. l. E.*

67 Int. Qualiter relaxatur excommunicatio? Resp. excommunicatio relaxatur per absolutionem factam ab illo, qui excommunicauit, dummodo sit excommunicatio à iudice, vel à superiori illius Indicis; si autem est excommunicatio à iure, tunc relaxatur per absolutionem eius, qui ius condidit. *Scot. ibid. l. F.*

68 Int. A quo relaxari potest excommunicatio, quando legislator non reseruat sibi absolutionem? Resp. quod licet multi dicant, quod relaxari potest a quocumque Sacerdote, quod probant per Cap. 29. *Nuper à nobis. Extr. de sententia excommunic. vbi habetur, Quod non est prohibitum, videatur esse concessum.* Tamen videtur aliter dicendum, quia

possit absoluere cadit sub illa regula, scilicet, quod non est concessum, videtur esse prohibitum; nulli enim competit absoluere à sententia commissa à superiori, nisi sit illi concessum. *Scot. ibid. l. F.*

69 Int. Quænam est pena grauior irregularitas, an excommunicatio? Resp. quod loquendo quantum ad intentionem, grauior est excommunicatio, quia hæc excludit ab omni communione alias licita, scilicet a fidelibus, & à Sacramentis: irregularitas vero excludit à perceptione Ordinum, & à ministracionem; tamen quantum ad remissionem, excommunicatio dicitur leuior, quia facilius remittitur, quam irregularitas; quamvis ex hoc dici possit etiam grauior. *Scot. ibid. l. F.*

70 Int. Quænam est grauior pena excommunicatio publica, vel priuata, & similiiter loquendo de irregularitate? Resp. quod tam excommunicatio, quam irregularitas semper grauior, est si fuerit publica, quam si fuerit priuata. *Scot. ibid. l. F.*

71 Int. Quid est interdictum? Resp. est arctatio à quibusdam actibus Ecclesiasticis exercendis, vel ab assistendo quibusdam actibus eiusmodi. *Scot. ibid. l. G.*

72 Int. Quibus, & quot modis potest infligi ista pena? Resp. tribus modis potest infligi aliquando enim potest infligi loco, & non per sonne aliquando persone, & non loco aliquando loco, & persone simul, & sicut infligitur, ita est seruanda. *Scot. 4. sent. d. 25. q. 1. l. G.*

73 Int.

73 Int. Cui frequentius infligitur interdictum? Resp. quod quatenus est pena distincta à cæteris frequentius infligitur loco, non personis, nisi dum in loco sunt personæ, vt scilicet in tali loco non licet celebrare solemniter Diuina, nec alios intercessse. *Scotus ibid. l. G.*

74 Int. Quomodo contrahitur ista pena interdictum? Resp. quod interdictum quandoque contrahitur à iure, & quando; à Iudices à iure, vt patet de receptantibus usurariis extrancos, vt habetur *Extr. de usuris in 6. c. 1. usurarum voraginem, à Iudice infligitur propter causas innumerans, sed communius propter inobedientiam communem Populi terræ. Scot. ibid. l. G.*

75 Int. Quomodo relaxatur interdictum? Resp. relaxatur per illum, qui posuit interdictum, quandoque etiam relaxatur in certis casibus à iure, vt patet *Extr. de sentent. Excomm. in 6. cap. 24. Alma Mater Ecclesie. Scot. ibid. l. G.*

76 Int. Quid est suspensio? Resp. suspensio est prohibitiō ab aliquo, alias conueniente, & hoc ad tempus, & in hoc ista pena distinguitur specialiter contra alias, quæ non infliguntur ad tempus. *Scotus ibid. l. H.*

77 Int. Quotuplex est suspensio? Resp. multiplex est, quedam est suspensio ab officio, quedam à beneficio, & quandoque est suspensio ab ingressu Ecclesie. *Scot. ibid. l. H.*

78 Int. Quomodo incurritur suspensio? Resp. quod

quod suspensio incurrit quandoque à iure, ut habetur Extr. de sent. & re indic. cap. 1. Cum aeterni. Et Extr. de sent. Excomm. cap. 1. Cum medicinalis. Incurrit etiā in suscipiendo Ordines ab Episcopo, qui renuntiauit loco, & dignitati tali, quia qui exequutionem non habet, exequutionem non confert; & ita, si Ordinem confert, suscipiens exequutionem non habet ideo est suspensus; de hoc habetur caus. 1. q. 7. can. 23. Daibertum, & Extr. de ordinat. ab Episc. qui renunt. cap. 1. Requisitus a nobis in Glos. similiter de ordinato scienter simoniacē, ut dictum est, frequenter autem suspensio infligitur à iudice, nunc ab officio, & nunc a beneficio; Scot. ibid. l. H.

79 Int. Quomodo tollitur suspensio? Resp. tollitur per relaxationem factam talis suspensionis ab eo, qui cam tulit, vel à superiori eiusdem. Scot. ibid. l. H.

80 Int. Quibus istarum paenarum quis excluditur ab Ordinis collatione, & susceptione? Resp. quod loquendo de quinque ultimis, non prohibent à collatione, & susceptione Ordinum de facto, ut probatur per D. August. caus. 1. q. 1. can. 96. Quod quidam, & ratio est, quia cum illis paenit potest stare, & ratio ministri, & ratio suscipientis, & intentio, & alia necessaria hinc inde; at de iure illae quinque paenae prohibent, ita quod illicitè attentatur contrarium; tamen si attinet, sit, quod intendit. Scotus ibidem l. I.

1 Int.

81 Int. Vtrum prima poena, scilicet Depositio, & Degradatio excludat a collatione Ordinum? Resp. quod loquendo de Episcopo, (si Episcopatus est Ordo) tunc non excludit de facto, sed bene de iure; si vero non est Ordo, sed dignitas, tunc Degradatio vtique excludit ab exequutione, & collatione Ordinum, & de facto, & de iure; quia Episcopus degradatus simpliciter non est Episcopus. Scot. 4. sent. d. 25. q. 1. l. I.

82 Int. Vtrum Sacerdos excommunicatus, vel irregularis conficiat, si attinet? Resp. affirmatiuē, quia character sacerdotalis tolli non potest. Scotus ibidem l. I.

83 Int. Vtrum Episcopus degradatus, habens intentionem ordinandi, verè ordinet? Resp. negatiuē, quia non sufficit intentio ad collationem Ordinum, sed requiritur, quod sit idoneus minister, qualis non est Episcopus degradatus, & depositus, tenendo, quod Episcopatus non sit Ordo, sed dignitas. Scot. 4. sent. d. 25. q. 1. l. I.

84 Int. Vtrum irregularitas excludat à Sacramento paenitentiae, sicut excludit à susceptione Ordinis? Resp. negatiuē, & ratio est, quia non est pars de isto, & illo Sacramento; nam Sacramentum paenitentiae est Sacramentum generale, & ideo ab illo nullus excluditur, nec de facto, nec de iure; Sacramentum verò Ordinis est Sacramentum excellente & ideo propter defectum potest negari, cùm delictum hoc exigat. Scot. ibid. l. I.

85 Int.

85 Int. Vtrum hæresis excludat à gradu Ecclesiastico? Resp. quod non excludit de facto, (sic intelligitur, quod habetur *Caus. I. q. I. can. 96.* Quod quidam dicunt.) sed benè excludit de iure, etiam si talis non sit condemnatus; si verò fuerit condemnatus, & præcius ab Ecclesia (tenendo, quod Episcopatus non sit Ordo, sed dignitas quædam addita super Ordines) tunc excluditur talis hæreticus à collatione Ordinum. *Scotus ibid. I. I.*

86 Int. Vtrum simoniaci ordinatio sit irrita? Resp. quod loquendo quantum ad exequitionem, & exercitium Ordinis, est utique irrita ordinatio; tamen simoniacus vere Ordinem suscepit, & ideo non indiget, nisi, ut eius suscepit relaxetur, & sic intelligatur, quod habetur *caus. I. q. I. can. 109.* De cetero statuimus, & can. proximo 108. Si quis à simoniacis se sacrari (imò excusat) permisérunt, eorum consecrationem omnino irritam esse decreuimus. *Scot. ibid. I. I.*

87 Int. Quare sicut Ecclesia potest dare potestatem conferendi Ordines, non potest tales auctoritatem auferre? Resp. quod Minister Ecclesiæ datum est, ut sit Minister in conferendo, non in auferendo; hinc tenendo, quod Episcopatus sit Ordo, ex quo collatus est character, non est poena, quæ possit illam potestatem auferre.

Scot. ibid. I. I.

DE MATRIMONIO.

TIT. XVII.

I N D I C A T O R
I N T R U M P T U M
Nt. Vtrum procurare prolem secundum inclinationem naturæ? Resp. affirmatiuè, quia est secundum inclinationem naturæ saluare suam speciem, & cō magis, quo est perfectior species, sicut est humana, quod non potest fieri, (regulariter loquendo) in isto statu mortalitatis, nisi per propagationem. *Scot. I. 4. sent. dist. 26. q. 2. n. 1. B.*

2 Int. Vtrum si homo est immortalis, haberet tamē inclinationem naturæ? Resp. affirmatiuè, quia ut sic ei competeteret communicare perfectionem suā modo, quo esset sibi possibile, & hoc esset propagando. *Scotus ibid. I. B.*

3 Int. Vtrum procurare prolem sit actus illicitus? Resp. negatiuè, quia de illico non datur præceptum, sicut datum est præceptum de prole procreanda, ut habetur *Gen. cap. 9.* Crescite, & multiplicamini, &c. *Scot. ibid. I. B.*